

IOBC

PROGRAMA
14

**21 I 22 DE GENER
SALA 1 PAU CASALS**

**LUDOVIC MORLOT
I PIERRE-LAURENT AIMARD**

**MAHLER, SCHUMANN I BACH
ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BARCELONA
I NACIONAL DE CATALUNYA**



PROGRAMA DE MÀ

LAuditori i IOBC dediquen aquest concert a la memòria de Jordi Maluquer a qui hem acomiadat aquesta setmana. Jordi Maluquer era membre de la comissió artística de LAuditori i va ser també membre del consell rector. Amb aquesta dedicatòria LAuditori vol retre homenatge a la seva figura i a la seva enorme aportació a la cultura.

JOHANN SEBASTIAN BACH
(Eisenach, Alemanya 1685 - Leipzig 1750)

**CONCERT DE BRANDENBURG N. 3 EN SOL MAJOR,
BWV 1048**

(1711-1713) - 10

Allegro - Adagio - Allegro

ELLIOTT CARTER
(Nova York 1908 - 2012)

INTERVENTIONS PER A PIANO I ORQUESTRA

1a audició - 15

Pierre-Laurent Aimard, piano

ROBERT SCHUMANN

(Zwickau, Alemanya 1810 – Eendenich, Alemanya 1856)

INTRODUCCIÓ I ALLEGRO PER A PIANO I ORQUESTRA, OP. 134

(1853). 1a audició – 15

Pierre-Laurent Aimard, piano

PAUSA 20'

BETSY JOLAS

(París 1926)

LETTERS FROM BACHVILLE

(2019) – 1a audició – 16

GUSTAV MAHLER

(Kalischt, actualment República Txeca 1860 – Viena 1911)

SIMFONIA N. 3 EN RE MENOR

(1893-1896) – 25

VI. “Allò que em diu amor” Langsam. Ruhevoll. Empfunden

ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BARCELONA I NACIONAL DE CATALUNYA

LUDOVIC MORLOT, DIRECCIÓ

PIERRE-LAURENT AIMARD, PIANO

PRIMERS VIOLINS Jaha Lee, concertino associada / Raúl García, assistent de concertino / Sarah Bels / Walter Ebenberger / Ana Galán / Natalia Mediavilla / Katia Novell / Pilar Pérez / Jordi Salicrú / Gabriel Graells* / Ana Kovacevic* / Ariana Oroño* / Francesc Puche* / Yulia Tsuranova* **SEGONS VIOLINS** Alexandra Presaizen*, solista / Emil Bolozan, assistent / Maria José Balaguer / Jana Brauninger / Mireia Llorens / Melita Murgea / Josep Maria Plana / Robert Tomàs / Andrea Duca* / Diedrie Mano* / Sei Morishima* / Laura Pastor* **VIOLES** Aine Suzuki, solista / Yuval Gotlibovich*, assistent invitat / David Derrico / Christine de Lacoste / Franck Heudiard / Sophie Lasnet / Miquel Serrahima / Jennifer Stahl / Michel Millet / Andreas Süssmayr **VIOLONCELS** Charles-Antoine Archambault, solista / Jose Mor, solista / Lourdes Duñó / Vincent Ellegiers / Marc Galobardes / Jean Baptiste Texier / Irene Cervera* / Elena Gómez* **CONTRABAIXOS** Christoph Rahn, solista / Dmitri Smyshlyaev, assistent / Jonathan Camps / Matthew Nelson / Albert Prat / Josep Mensa **FLAUTES** Francisco López, solista / Beatriz Cambrils / Christian Farroni, assistent / Ricardo Borrull, flautí **OBOÈS** Dolors Chiralt, assistent / José Juan Pardo / Maria José Meniz* / Pau Roca*, corn anglès **CLARINETS** Josep Fuster, assistent / Francesc Navarro / Lluís Casanova*, clarinet en mi bemoll / Maria Carmen García*, clarinet en mi bemoll / Alfons Reverté, clarinet baix / Joaquín Meijide*, clarinet contrabaix **FAGOTS** Silvia Coricelli, solista / Noé Cantú / Thomas Greaves, assistent / Slawomir Krysmalski, contrafagot **TROMPES** Juan Manuel Gómez, solista / Joan Aragó / Juan Conrado García, assistent / Pablo Marzal, assistent de tercer / Claudia Cobos* / Alma García* / Pedro Meseguer* / Sebastià Rio* **TROMPETES** Mireia Farrés, solista / Adrián Moscardó / Angel Serrano / Andreu Moros* **TROMBONS** Eusebio Sáez, solista / Vicent Pérez / Gaspar Montesinos, assistent / Juan Luis Bori*, trombó baix **TUBA** Daniel Martínez* **TIMBALES** Marc Pino, assistent **PERCUSSIÓ** Juan Francisco Ruiz / Ignasi Vila / Miquel Angel Martínez* / Manuel Roda* **ARPA** Magdalena Barrera, solista **CONTINU** Eva del Campo* **PIANO I CELESTA** Jordi Torrent*

ENCARREGAT D'ORQUESTRA Walter Ebenberger
RESPONSABLE DE DOCUMENTACIÓ MUSICAL Begoña Pérez
RESPONSABLE TÈCNIC Ignasi Valero
PERSONAL D'ESCENA Luis Hernández*

* Col·laborador

COMENTARI

per Juan Carlos Moreno

L'amor, de la mateixa manera que la mort, és un concepte que travessa tota la música de Gustav Mahler. De vegades ho fa d'una forma personal i íntima, com al famós adagietto de la Simfonia n. 5, tota una declaració amorosa a qui seria la seva esposa, Alma Schindler; d'altres, amb un sentit més universal i panteista. És el cas de la Simfonia n. 3, una obra d'escala monumental que, deixant-se contaminar pel lied, la cantata o el poema simfònic, fa realitat el desig demiúrgic del compositor de construir tot un món amb la seva música. Com el mateix Mahler va reconèixer a la soprano Anna von Mildenburg, "la meva simfonia serà quelcom que ningú ha escoltat mai. En

ella, és la mateixa Natura la que pren veu i comunica secrets tan profunds, que potser només s'han intuït en somnis”.

La natura, doncs, és la gran protagonista d'aquesta obra, els sis moviments de la qual proposen una mena de recorregut cosmològic que parteix de la matèria inanimada i s'eleva fins a la divinitat, tal com s'aprecia als epígrafs que Mahler va imaginar per a cadascun d'ells: “Pan es desperta. L'estiu arriba”, “Allò que em diuen les flors del prat”, “Allò que em diuen els animals del bosc”, “Allò que em diu l'home”, “Allò que em diuen els àngels” i “Allò que em diu l'amor”. Aquest darrer és un extens adagio el tema del qual és l'amor, sí, però un amor diví, ja que, en paraules del compositor, “Déu només pot ser entès com a amor”. L'inicial alè contemplatiu d'aquesta música va guanyant en intensitat i força fins a l'ascensió final, un gran coral polifònic a càrrec dels metalls que es pot interpretar com la glorificació de tota criatura vivent.

En comparació amb l'orquestra mahleriana, la dels sis *Concerts de Brandenburg* és poc més que un conjunt de cambra. Efectivament, els efectius són reduïts, però el que crida més l'atenció d'aquesta col·lecció és l'heterogeneïtat instrumental: bé perquè Johann Sebastian Bach es va adaptar a les particularitats de les orquestres que va trobar a les corts de Weimar i Köthen, bé per una voluntat d'experimentar amb diferents combinacions tímbriques, el fet és que cap dels sis concerts presenta una mateixa instrumentació. El *Tercer*, en concret, prescindeix dels instruments de vent per donar tot el protagonisme a tres grups formats per tres violins, tres violes i tres violoncels, als quals cal sumar un *violone* (una mena de contrabaix) i un clavicèmbal en funcions de continu. De vegades fusionant les seccions per aconseguir un so orquestral homogeni, d'altres separant-les per fer-les dialogar, rivalitzar o imbricar-se contrapuntísticament, si no atorgant als instruments de cada grup un rol solista individual, Bach explora aquí totes les combinacions possibles d'aquesta formació instrumental. Una altra particularitat d'aquesta obra és l'absència de moviment central lent: l'adagio queda reduït a una breu cadència de transició.

La música de Bach és present a *Letters from Bachville* (Cartes des de Bachville), de Betsy Jolas, una compositora que, a diferència de molts dels seus col·legues de generació, no veu la tradició com quelcom obsolet que cal rebutjar, sinó com un punt de partença per descobrir nous horitzons. El títol evoca Leipzig, la ciutat on Bach va viure una bona part de la seva vida i on va escriure algunes de les seves composicions més transcendents, com la *Passió segons sant Mateu*, *L'art de la fuga* o les *Variacions Goldberg*. Citacions d'algunes d'aquestes, no sempre fàcils de reconèixer pel seu caràcter fragmentari i fugisser, els nous colors instrumentals i la recontextualització a què són sotmeses, apareixen en aquesta obra, que Jolas defineix com una passejada per una ciutat somniada en la qual el record de Bach es fa present a cada passa que es fa.

La Leipzig evocada per Jolas va ser també la ciutat de Robert Schumann. Escrita entre el 24 i el 30 d'agost de 1853 com a present per a la seva esposa Clara, introducció i allegro del Concert en re m, op. 134 és una de les darreres composicions que va poder enllestir abans de caure malalt i ser internat en un sanatori. Tot i que menys coneguda que el Concert per a piano, op. 54 o la introducció i allegro appassionato, op. 92, l'obra és fascinant pel seu esperit romàntic, amb canvis de caràcter ràpids i sobtats, i unes idees que semblen sorgir del no res sense necessitat de transicions.

L'esperit concertant i virtuosístic també és present a *Interventions* (Intervencions), una obra que Elliott Carter va escriure el 2008 per satisfer un encàrrec de l'Orquestra Simfònica de Boston. El

fet que els intèrprets previstos per a la seva estrena fossin el director d'orquestra James Levine i el pianista Daniel Barenboim va ser cabdal per definir l'original estructura de la partitura, una síntesi entre variació (representada per una part pianística que sembla una successió de peces de caràcter) i continuïtat (marcada per un discurs orquestral amb tot l'alè d'un poema simfònic). Els dos intèrprets són també presents en l'irònic xoc d'egos provocat per l'afinació de l'orquestra en La (alusiva a Levine) i la seva correcció pel piano a Si b (B en notació alemanya, en referència a Barenboim), que dona lloc a una rivalitat constant al llarg de tota l'obra.

PRINCIPALS MITJANS PATROCINADORS

